

ÍNDEX

- 1. INTRODUCCIÓ**
- 2. ANÀLISI DEL CONTEXT**
- 3. MESURES ORDINÀRIES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT**
 - A. ADEQUACIÓ DEL CURRÍCULUM**
 - I. Des del PEC
 - II. Des del PCC
 - III. Des de la programació
 - B. MESURES DE REFORÇ EDUCATIU**
 - I. Ambients
 - II. Projectes de treball
 - III. Tallers
 - IV. Altres
- 4. MESURES ESPECÍFIQUES**
 - A. PROGRAMA PER A L'ATENCIÓ D'ALUMNES AMB NEE**
 - B. PROGRAMA PER A L'ATENCIÓ D'ALUMNES DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA I LINGÜÍSTICA**
 - C. ADAPTACIONS CURRICULARS**
 - D. PROGRAMA D'ASSESSORAMENT I AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA**
- 5. MODALITAT DEL REFORÇ I SUPORT EDUCATIU**
- 6. AVALUACIÓ DE L'APLICACIÓ DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT**
- 7. ANNEXES**
- 8. BIBLIOGRAFIA**

1. INTRODUCCIÓ

El Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels col·legis públics d'educació infantil i primària, fa referència en el títol IV a l'autonomia pedagògica dels centres per redactar i desenvolupar els seus propis projectes educatius i definir els models d'organització i funcionament, entre ells el pla d'atenció a la diversitat (article 60).

L'equip directiu i l'equip de suport del Col·legi Públic s'Olivera han cregut convenient elaborar un pla d'atenció a la diversitat que reculli totes les mesures ofertes des del centre, per tal de recolzar l'atenció a la diversitat que ja es té en compte dins de la metodologia del centre, basada en el treball cooperatiu: racons, projectes de treball, tallers,...

La resposta a la diversitat és ni més ni menys que l'abordatge del problema de l'ensenyament. La resposta a la diversitat suposa per al professorat un recorregut pel conjunt de decisions organitzatives i curriculars implicades en el procés de disseny i desenvolupament de l'acció docent habitual. Totes aquestes decisions estan travessades pel *principi de respecte i atenció a la diversitat*, des de totes elles és possible contribuir a donar resposta a aquesta diversitat d'alumnes.

L'atenció a la diversitat du implícit, necessàriament, un model d'ensenyament centrat en les característiques de l'alumnat, tot amb la intenció d'oferir una resposta educativa que s'ajusti a les seves necessitats. I és per aquesta raó que el professorat ha de ser molt conscient que aquest plantejament ha d'anar acompanyat constantment de la revisió de les pràctiques docents, fet que ens permetrà adoptar mesures pensant en l'alumnat.

2. ANÀLISI DEL CONTEXT

Qui som?

Som una escola **pública** i **aconfessional** d'educació infantil i primària ubicada en un petit nucli urbà anomenat Puig d'en Valls que pertany al municipi de Santa Eulària però es troba molt a prop de la ciutat d'Eivissa.

La nostra escola és **respectuosa amb la diversitat** perquè és integradora i oberta, i ofereix a cada infant els recursos més adients per aconseguir el seu complet desenvolupament, a partir de la seva situació personal i socio-cultural. Es treballarà sempre per potenciar una atenció a la diversitat inclusiva, oferint un ensenyament el màxim de personalitzat per garantir la igualtat d'oportunitats.

L'educació al centre està basada en el **principi d'igualtat** entre les persones, sense discriminació per motius de sexe, raça, religió, discapacitat física o psíquica o classe social. Es potenciaran activitats compensadores davant situacions discriminatòries que puguin sorgir partint d'una **tasca coeducadora**.

La llengua de comunicació i d'ús administratiu de l'escola és el català, però també és la llengua d'aprenentatge de l'alumnat. S'introdueix l'ensenyament del castellà oral a 1r de primària i escrit al 2n, per garantir el coneixement de les dues llengües en finalitzar l'educació primària.

La nostra escola està compromesa amb el medi ambient i amb la societat ja que s'intenta contribuir i participar, sempre que sigui possible, en la millora i el manteniment del medi social i natural.

L'escola en la seva gestió dona lloc a una participació efectiva de tots els estaments que la componen. Els professionals, l'alumnat, les famílies, els serveis externs,...tenen molt que aportar a l'educació i aprenentatge de tot l'alumnat.

Pla d'Atenció a la Diversitat
CEIP S'Olivera

És l'únic centre en tota la illa que ofereix la jornada partida, amb horari de 9.00h a 12.30h i de 14.30h a 16.00h. Les exclusives es realitzen de 12.30h a 13.30h. Els mesos de setembre i juny es fa la jornada intensiva de 9.00h a 14.00h.

És un centre que es va obrir el curs 2005-2006 que es caracteritza per tenir la següent distribució d'alumnat i professorat:

Cicle/Curs		Nº d'alumnes	Alumnes NESE	Alumnes NEE	Mestres	Especialistes i Equip de suport		Equip directiu
2n cicle EI	P3 A	25		1	1	2 mestres de suport	1 mestre de música	
	P3 B	25			1			
	P4 A	25		1	1			
	P4 B	25			1			
	P5 A	25		2	1			
	P5 B	25		1	1			
1r cicle EP	1r A	25			1	1 mestre EF 1 mestre d'anglès	½ mestre de religió	Cap d'estudis Directora
	1r B	25	1		1			
	2n A	25			1			
	2n B	26	2		1			
	3r A	25	2	1	1			
	3r B	24	3		1			
2n cicle EP	4t A	26	1	1	1	1 mestre EF 1 mestre d'anglès	1 mestra de suport	
	4t B	26	1	1	1			
	5è A	26	1	2	1			
	5è B	26	4		1			
	6è A	26	2		1			
	6è B	26	3	1	1			
TOTAL	18	456	20	11	18	11 i ½	2	

Què volem?

Volem una escola **globalitzadora** on tots els aprenentatges estiguin lligats i no pas segmentats. No volem una escola basada en un ensenyament repetitiu, memorístic i llunyà de les connexions i aplicacions de la vida real. Volem una escola que no coarti la iniciativa i la creativitat dels infants. A més a més, volem que **formi part d'una comunitat**, obrint l'escola a les famílies i al món proper i llunyà dels alumnes. Una escola oberta a l'entorn i on siguin realment importants les interrelacions amb els altres infants i adults.

Una **escola inclusiva** on tots aprenen de tots i l'atenció a la diversitat es fa dins de la mateixa aula, per aquest motiu oferim diverses activitats prou àmplies i diverses perquè tot l'alumnat hi pugui participar. Pretenen ser significatives i funcionals potenciant el treball cooperatiu i on els infants siguin els protagonistes del seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

També volem que en aquesta escola es doni una **significativitat dels aprenentatges**, donant resposta a tots els infants, respectant cadascun dels seus ritmes i nivells i procurant el seu desenvolupament integral a través de les diferents estratègies metodològiques (racons, tallers, projectes,...). Valorant i afavorint al màxim la comunicació i l'argumentació com a mitjans d'ensenyament-aprenentatge. Possibilitant als infants les eines necessàries perquè puguin buscar respostes a tots aquells interrogants que es plantegin. Creant un clima de seguretat afectiva en els nostres infants.

La construcció de coneixement, l'atenció a la diversitat i la significativitat dels aprenentatges són un conjunt de principis psicopedagògics que són, a més els principis impulsats per la reforma educativa.

Quina metodologia fem?

La metodologia del centre es fonamenta en una educació personalitzada i partirà d'unes estratègies metodològiques que permetin als alumnes construir els seus propis aprenentatges, que sàpiguen buscar, seleccionar i analitzar la informació per poder arribar a una reflexió

d'aquests processos i així resoldre situacions plantejades. Una metodologia activa que atengui a la projecció individual i social de la persona, on tots aprenen de tots.

Tipologia de professorat

Dels 33 professors que formen l'equip docent, 21 d'ells són definitius i 12 són interins. Degut a que el claustre de mestres és jove i aquests estan formant les seves famílies, des de fa uns quants anys, cada curs hi ha 3 o 4 mestres amb reducció de jornada (mitja o terç) o alguna baixa o permís per maternitat/paternitat. Això fa que part de l'equip docent fixa no hi sigui i hi hagi substituïts o substituïtes. Aquest curs 17/18 hi ha quatre mestres amb reducció de jornada per maternitat/paternitat i una mestra de baixa amb posterior permís per maternitat.

Tipologia d'alumnat

Les llengües maternes més parlades són, primerament el castellà i després, el català, encara que també hi ha un moderat percentatge d'alumnat estranger. Aquest curs 17/18 han entrat molts alumnes de P3 angloparlants així com una alumna de 4t procedent d'Anglaterra sense coneixements de català ni castellà. El curs passat, a 3r de primària també va entrar una alumna on la seva primera llengua era l'anglès.

Les famílies pertanyen majoritàriament a un nivell socio-econòmic mitjà-alt i la majoria són estables quant a residència, amb poca mobilitat i poc alumnat d'incorporació tardana, encara que es pot donar algun cas al llarg del curs. La participació de les famílies en les reunions i en les activitats que realitza el centre acostuma a ser bona, sobretot a Educació infantil. A mesura que es fan grans van participant menys i hem d'anar engrescant-los més.

Hem observat que el nombre de casos de desestructuració familiar augmenta de manera considerable al llarg dels anys, en canvi, els casos de situació de privació econòmica desfavorable són reduïts. En relació als casos

d'absentisme que es donen al centre, cal destacar que són pràcticament inexistent.

3. MESURES ORDINÀRIES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

A. ADEQUACIÓ DEL CURRÍCULUM

I. Des del PEC

El PEC és el document singular, propi i específic de cada escola, que ajuda a establir prioritats, evita divagacions i ajusta la llibertat del docent a la resta de membres de la col·lectivitat, amb la finalitat d'orientar al centre cap a una determinada direcció i millora. Gairín (1991).

El PEC del nostre centre es caracteritza per:

- Afavorir la comunicació i el diàleg entre tots els mestres de l'escola mitjançant claustres, reunions de nivell, de cicle, reunions d'assessorament o qualsevol altre tipus de reunió.
- Procurar una estructura, organització i recursos que permetin la relació i el treball coordinat amb tots els agents educatius (família, mestres, alumnes, serveis de la comunitat...)
- Potenciar la formació permanent del professorat així com la reflexió conjunta de la pròpia experiència per a donar la resposta més adequada a tots els alumnes.
- Afavorir l'ús de mètodes pedagògics que afavoreixin l'aprenentatge cooperatiu per atendre a la diversitat de l'alumnat (projectes de treball, racons, tallers intracicle, etc.)
- Establir relacions de coordinació i col·laboració amb la resta de centres de primària del nostre municipi, amb les escoles 0-3 del barri, així com amb instituts i altres institucions educatives i administratives...

II. Des del PCC

El PCC és un document tècnic que explicita els criteris generals sobre el què, el com i el quan ensenyar i avaluar en funció del model educatiu definit en el PEC. Gairín (1991).

És a dir, es tracta de l'adaptació del Currículum Oficial a la realitat de l'escola, garantint d'aquesta forma una educació comuna a tots els nostres alumnes.

Per atendre a la diversitat dels alumnes, el PCC es revisarà i reelaborarà tenint en compte els següents aspectes expressats per Molina Garcia:

Objectius i continguts:

- Desenvolupar en l'alumnat la iniciativa, creativitat i la responsabilitat, potenciant la manipulació i l'experimentació com a base de l'aprenentatge...
- Objectius amplis, on tots els alumnes hi tinguin cabuda i es puguin establir diferents graus de consecució. Aquests objectius han d'afavorir el desenvolupament dels alumnes respectant les característiques i possibilitats individuals, fomentant l'acceptació d'un mateix i fent créixer la seva autoestima.
- Prioritzar aprenentatges funcionals i significatius, partint dels coneixements previs.
- Equilibri entre els tres tipus de continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals).
- Oferir a l'alumnat una educació integral, un ensenyament basat en:
 - o La construcció dels propis aprenentatges (el mestre com a mediador entre els alumnes i els continguts)
 - o Aprenentatges funcionals i significatius
 - o El plantejament de situacions d'aprenentatge obertes i flexibles, en les que interactui el grup i l'alumne es trobi en continua activitat.

Metodologia:

- Ús d'estratègies que facilitin l'atenció a la diversitat i l'aprenentatge cooperatiu (tallers, racons intercicle, projectes de treball, etc).
- Globalització dels aprenentatges per fer-los més significatius.
- Flexibilització del temps per adequar-nos a les necessitats dels alumnes.

- Creació d'espais que afavoreixen l'autonomia, les relacions personals i els moments de relaxació. Aprofitant no només els espais de dins les aules sinó també aprofitant tots els espais comuns del centre.
- Potenciació de capacitats com l'observació, la investigació, la descoberta,... mitjançant activitats que desenvolupen els propis alumnes.

Avaluació:

- Utilització d'instruments, situacions i moments variats.
- Implicar a l'alumne en el procés d'ensenyança-aprenentatge (autoavaluació)
- Propiciar el feedback i la retroalimentació amb l'alumne.
- Implicar a la família així com a tots els agents educatius en l'avaluació de l'alumne.

III. Des de la programació

Abans de posar-nos a programar i de prendre mesures referents al procés d'ensenyança-aprenentatge del nostre alumnat, hem de saber de quins coneixements previs parteix aquest i quin estil d'aprenentatge té. Per això, és molt important realitzar una avaluació inicial i una vegada que sapiguem de quin nivell de coneixements i quin estil d'aprenentatge té el nostre alumnat podrem començar a realitzar una programació adequada a les seves necessitats.

Considerem que les necessitats de tots els alumnes del centre són:

- Potenciar al màxim les seves capacitats, desenvolupar la seva autonomia i facilitar el seu equilibri personal.
- Participar d'un procés d'ensenyament-aprenentatge adaptat a les seves peculiaritats individuals.
- Fomentar la seva participació, implicació i cooperació en el procés d'e-a.
- Gaudir d'un clima d'acceptació, respecte, seguretat i confiança.
- Partir d'un model constructivista del procés d'ensenyament-aprenentatge basat en els principis següents:
 - 1) Partir del nivell de desenvolupament de l'alumne.
 - ~ Nivell de competència cognitiva.
 - ~ Coneixements previs.

- 2) Assegurar la construcció d'aprenentatges significatius i funcionals.
- 3) Possibilitar que els alumnes realitzin aprenentatges significatius per ells mateixos. Aprenentatge actiu, no passiu.
- 4) Modificar esquemes de coneixement que l'alumne posseeix.

B. MESURES DE REFORÇ EDUCATIU

El model d'intervenció dels mestres de suport és diferent depenent de les necessitats i demandes de suport que vagin sorgint. D'aquesta forma, el pla d'actuació dels mestres de suport serà canviant i es tractarà de buscar, juntament amb els tutors i tutores implicats/des, diferents estratègies per aconseguir un tractament a la diversitat el més adequat possible dins l'aula i fora d'ella.

Algunes de les estratègies metodològiques i organitzatives que es porten a terme al centre per tal d'atendre a la diversitat de l'alumnat, són les següents:

- Ambients (EI i 1r i 2n): a l'escola la base dels aprenentatges no la trobem a les àrees ni als llibres de text, sinó en afavorir les vivències, tant personals com de relació amb els altres, sobretot pel gran potencial d'aprenentatge que constitueix el grup d'iguals. Els ambients ens permeten oferir als nens i nenes uns espais al voltant d'una temàtica amb ofertes prou amples per englobar a tot el conjunt d'infants i poder intervenir d'una manera globalitzada i funcional. A més a més, els aprenentatges són més significatius perquè les activitats no tenen un procés i resultat únic, sinó que les podem realitzar partint de les seves capacitats i interessos per aprendre cada vegada una mica més. Al nostre centre els ambients constitueixen una oferta d'espais d'activitat per a tot l'alumnat, el qual hi accedeix segons els seus interessos i les seves inquietuds. Aquests els han triat prèviament a classe i cada dia poden anar a un ambient diferent o al mateix si així ho desitgen. Cada ambient ofereix un conjunt variat de possibilitats, els nens i nenes poden jugar/participar/interactuar amb l'espai i el material individualment, en parella o en petit grup.

- Projectes de treball (PdT) (a partir de 1r de primària): un Projecte de Treball (PdT) és una investigació triada entre tots i totes que cal resoldre en grup. Quan es treballa per projectes els alumnes han d'arribar a ser conscients del seu procés d'aprenentatge. Cal reflexionar, consensuar, valorar, sobre el què i el com aprenem. Els PdT han d'ajudar als alumnes a adquirir les eines necessàries per a poder accedir a qualsevol tipus d'informació, i poder ser capaç de seleccionar-la i comprendre-la al mateix temps que aprenen a ser crítics, a opinar sobre diferents tipus d'informació, fets, experiències, etc. Un PdT ha d'estar en connexió amb la realitat, amb la situació i experiències de l'alumnat, amb la problemàtica actual i ha d'afavorir la reflexió, el consens i la valoració sobre el què i com aprenem.
- Tallers (de 2n a 6è): els tallers són espais en els quals treballen conjuntament infants de diferents cursos (2n i 3r per una banda i 4t, 5è i 6è per una altra. En alguns tallers, els dos grups s'ajunten per fer-ne un des de 2n fins a 6è). La oferta de tallers és molt variada, des de costura i bricolatge fins a ofimàtica i robòtica. En aquests moments (2 hores setmanals) es treballa la creativitat, la comunicació, la comunitat, la cooperació, etc, deixant una mica de banda (òbviament no 100%) els continguts que es treballen durant la resta de la jornada escolar com poden ser la lectura, l'escriptura o la part matemàtica. Com s'ha comentat mai es deixa de banda 100% ja que sempre està present però és una eina més i no un objectiu d'aprenentatge.
- Altres: a banda de les estratègies esmentades anteriorment, també se n'empren d'altres basades en l'aprenentatge cooperatiu i amb la finalitat d'atendre a tota la diversitat de l'alumnat d'un forma adequada. Aquestes poden ser: *Padrins i fillols* (cada grup de grans (a partir de 2n tenen apadrinat un grup de petits): fan activitats conjuntes com poden ser l'Amic lector, acompanyar-se a sortides, activitats de manualitats, etc.; *racons d'aula, de nivell o de cicle* on es treballen continguts curriculars amb grups heterogènis; *sortides i festes on participa tota l'escola* i els infants es poden barrejar entre ells: carnestoltes, dia de Sant Jordi, festes de Puig d'en Valls, etc.

4. MESURES ESPECÍFIQUES

A. PROGRAMA PER A L'ATENCIÓ D'ALUMNES AMB NEE

OBJECTIUS:

- Donar suport directe als alumnes amb nee.
- Assessorar i orientar al professorat en relació a estratègies organitzatives i metodològiques més adients per atendre als alumnes amb nee.
- Col·laborar amb els tutors en la planificació, elaboració, seguiment i avaluació de l'adaptació curricular individual de l'alumnat amb nee.
- Afavorir la participació activa dels alumnes de nee dins la dinàmica de l'aula i del centre.
- Col·laborar en la tasca de prevenció, detecció i anàlisi de les possibles necessitats educatives de l'alumnat.
- Establir pautes de coordinació i col·laboració amb les famílies juntament amb el/la tutor/a.
- Establir pautes de coordinació amb els serveis multiprofessionals implicats amb els alumnes amb nee.
- Participar en l'avaluació i la promoció de l'alumnat amb nee.

ALUMNAT DESTINATARI:

- Alumnat de nee: són aquells alumnes que han estat valorats per l'EOEP i tenen un dictamen d'escolarització i un informe psicopedagògic. Estan considerats alumnes de nee els que presenten: discapacitat psíquica (DP), sensorial (DS), discapacitat motora (DM), trastorn generalitzat del desenvolupament (TGD), trastorn emocional greu (TEG), trastorn de personalitat (TP), trastorn greu de conducta (TGC). També es consideren alumnes de nee els alumnes valorats com d'altres capacitats.
- Alumnat que en qualche moment de la seva escolarització presenta dificultats d'aprenentatge, comportament i/o dificultats del llenguatge que precisen una adaptació curricular significativa i que han estat valorats per l'Equip de Suport.

ORGANITZACIÓ:

- Sempre que sigui possible es donarà prioritat al suport dins de l'aula.
- Prioritzarem el suport segons les necessitats específiques de cada infant.

- Es faran coordinacions entre els especialistes (PT i AL) de forma setmanal, depenent de les necessitats que es presentin.
- Setmanalment es faran reunions de tot l'Equip de Suport amb l'EOEP per tal d'establir vies d'actuacions comuns en relació a l'atenció a l'alumnat amb nee.

B. PROGRAMA PER A L'ATENCIÓ D'ALUMNES DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA I LINGÜÍSTICA

OBJECTIUS:

- Dinamitzar activitats que afavoreixin l'atenció a la diversitat.
- Assessorar i orientar al professorat en relació a estratègies organitzatives i metodològiques més adients per atendre a la diversitat.
- Col·laborar amb els tutors en l'elaboració de l'adaptació curricular individual si cal.
- Afavorir la participació activa dels alumnes dins la dinàmica de l'aula i del centre.
- Facilitar l'aprenentatge de la llengua catalana als alumnes d'incorporació tardana i/o nous.
- Atendre als alumnes amb problemes socials intentant donar resposta a les seves necessitats afectives, socials...
- Col·laborar en la tasca de prevenció, detecció i anàlisi dels alumnes amb problemàtica sociocultural.
- Informar i orientar a les famílies.
- Establir vies de coordinació amb els serveis externs implicats.
- Participar en l'avaluació i la promoció de l'alumnat amb nee.

ALUMNAT DESTINATARI:

A. ALUMNAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA: és aquell que s'inclou en alguna de les següents categories:

1. PROBLEMÀTICA SOCIAL:

- a. Alumnat de minories ètniques i culturals en desavantatge social i amb necessitats de suport que pot presentar absentisme escolar (alumnat de 3 de 16 anys).
- b. Alumnat que presenta risc de marginació o exclusió social i/o risc d'abandonament del sistema educatiu (absentisme intermitent,

crònic) i/o amb expedient obert o en tràmits als Serveis Socials (alumnat de 3 a 16 anys).

- c. Alumnat amb greu risc de desemparament o en declaració de desemparament (tutela administrativa) i que per aquest motiu presenta o pot presentar dificultats en el seu procés educatiu. (alumnat de 3 a 16 anys).
- d. Alumnat de 14-16 anys amb mesures judicials en diferents règims: obert, semiobert i tancat.
- e. Alumnat d'ESO que rep atenció educativa dins un programa d'intervenció socioeducativa (escolarització compartida).

2. PROBLEMÀTICA SOCIOLINGÜÍSTICA:

- f. Alumnat estranger amb desconeixement de la cultura i de les llengües de les Illes Balears que presenta problemàtica social o cultural associada (alumnat de 3 a 16 anys).

Aclariment: l'alumnat provinent d'altres comunitats autònomes, amb escolarització normalitzada a la seva comunitat autònoma d'origen, que presenta desconeixement de la llengua catalana i que NO du associada una problemàtica social o econòmica no ha de ser considerat de compensació educativa, malgrat sigui candidat a rebre un suport lingüístic, segons les característiques organitzatives de cada centre.

- g. Alumnes de famílies desplaçades per motius laborals procedents d'altres comunitats autònomes, amb escolarització irregular, amb una problemàtica social o econòmica associada, i que per aquests motius presenta dificultats en el seu procés educatiu (alumnat de 3 a 16 anys).

3. PROBLEMES DE SALUT:

- h. Infants i joves hospitalitzats que reben assistència educativa a l'Aula Hospitalària de Son Dureta (????) i tots aquells que es troben en una situació de convalescència perllongada en el domicili particular i reben suport educatiu del Servei d'Atenció Educativa Domiciliària (SAED) es considera que presenten nees temporals associades a problemes de salut.

B. ALUMNAT ESTRANGER AMB DESCONEIXEMENT DE LA CULTURA I DE LES LLENGÜES DE LES ILLES BALEARS.

L'alumnat estranger amb desconeixement de la cultura i de les llengües de les Illes Balears que NO presenta problemàtica social o cultural associada s'ha de considerar de necessitats educatives específiques. Es donen només dos casos:

1. Quan l'alumne està escolaritzat a educació infantil 5 anys o a primer cicle de primària s'ha de considerar de necessitats educatives específiques, i així s'ha de fer constar en la butlleta d'estat, durant un curs escolar, termini adequat per acabar amb un suport lingüístic de caire intensiu i passar a una altra tipologia de suport ordinari, si cal.
2. Quan l'alumne està escolaritzat a qualsevol curs a partir del segon cicle de primària fins al final d'educació secundària obligatòria s'ha de considerar de necessitats educatives específiques, i així es farà constar en la butlleta d'estat, durant dos cursos escolars com a màxim, termini adequat per acabar amb un suport lingüístic de caire intensiu i passar a una altra tipologia de suport ordinari, si cal.

ORGANITZACIÓ:

- Prioritzar sempre que sigui possible tant a compensatòria lingüística com a social que el suport sempre es faci dins l'aula, canviant la dinàmica habitual de les classes, fent tallers, desdoblaments, petits grups heterogenis, filosofia...
- Aprofitar els racons on les ràtios d'alumnat són molt baixes per tal de reforçar aquells aspectes més necessaris.

L'organització serà flexible i s'anirà adaptant a les necessitats que vagin sorgint.

C. ADAPTACIONS CURRICULARS

I. Criteris per a l'elaboració d'adaptacions curriculars

Entenem per **adaptació curricular** qualsevol ajustament o modificació que es realitzi en els diferents elements de l'oferta educativa comuna, per a

donar resposta a les necessitats dels alumnes. Per aquest motiu es realitza una revisió periòdica dels documents del centre a partir d'una anàlisi exhaustiva de la realitat de la nostra comunitat educativa.

Quan parlem d'adaptació curricular estam parlant sobretot, i en primer lloc, d'una estratègia de planificació i d'actuació docent, i en aquest sentit, d'un procés per oferir un ensenyament el més individualitzat possible.

Segons el RD 696/95 d'Ordenació de l'educació dels alumnes amb nee, es defineix Adaptació Curricular com a *procés de presa de decisions sobre els elements del currículum per a donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes, mitjançant modificacions en els elements d'accés al currículum o en els elements curriculars.*

II. Principis per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars:

- El punt de partida de l'AC ha de ser sempre el currículum ordinari. Aquest principi ens garanteix un procés educatiu el més **normalitzat** possible.
- L'AC ha de partir sempre d'una avaluació àmplia, no només de l'alumne sinó també del **context** en el que es duu a terme el procés d'ensenyament - aprenentatge.
- Les AC han de realitzar-se sempre amb el menor grau de **significativitat**. Això implica la necessitat de realitzar les adaptacions en els àmbits més generals abans de decidir-se per els ajustaments individuals.
- Les adaptacions han de tenir en compte la **realitat** i les possibilitats d'èxit.
- Per a que les adaptacions siguin viables s'ha de partir d'un consens global, per tant, és necessària la **participació i implicació** de tots els mestres.

III. Tipus d'adaptacions curriculars

Hi ha diferents tipus d'adaptacions curriculars segons el seu grau de significativitat. Sempre que sigui possible, partirem de les AC amb el menor grau de significativitat possible, és a dir, de caire més general i deixant com a darrera opció aquelles que tenen un major grau de significativitat, amb un caràcter més individual.

ADAPTACIONS D'ACCÉS AL CURRÍCULUM (NO ENTREN DINTRE DE LES SIGNIFICATIVES?)

1. Definició

Són aquells ajustaments que es realitzen en els elements materials o espacials que permeten que alguns alumnes puguin seguir el currículum ordinari amb normalitat. Són adaptacions indicades per alumnes que tinguin algun dèficit motor o sensorial, o que necessitin emprar ajudes tècniques per comunicar-se o altres llenguatges alternatius.

Alguns exemples són: la supressió de barreres arquitectòniques, la dotació de materials específics (ordinadors adaptats, aparells FM,...), adaptació de materials escrits,...

2. Qui la fa?

- *Tutor/a*: és el responsable de coordinar el procés d'elaboració i seguiment de les adaptacions curriculars, així com també, de mantenir les entrevistes familiars.
- *Mestres*: són els responsables d'elaborar l'adaptació corresponent a l'àrea que imparteixen.
- *Equip de Suport*: té la responsabilitat de col·laborar en l'avaluació inicial, la programació dels objectius a treballar i el seguiment d'aquests. Però també, ha d'aportar les orientacions i estratègies educatives per donar resposta a les necessitats que vagin sorgint.
- *EOEP*: és l'encarregat de fer les valoracions psicopedagògiques dels alumnes que els equips educatius considerin necessàries, a més de col·laborar i orientar.

3. Duració de l'adaptació

Fins que s'hagi superat la necessitat i/o el tutor/a ho estimi convenient.

4. Elements

Els que recull el pla de l'adaptació que es desenvolupa.

5. Documents relacionats

- Pla d'atenció a la diversitat.
- Currículum ordinari.
- Programació d'aula.

6. Avaluació

L'avaluació serà continua i es recollirà al recull de les actuacions i suggeriments del grup-classe (carpeta de curs).

ADAPTACIONS CURRICULARS SIGNIFICATIVES

1. Definició

Són modificacions que afecten al currículum oficial ja que a vegades s'eliminaran objectius, se n'introduiran d'altres d'etapes anteriors, es modificaran continguts o es faran adaptacions en l'avaluació. Aquestes adaptacions s'hauran de fer amb extrema rigorositat i seguint les passes següents:

- Partir d'una avaluació en profunditat tant de l'alumne com del context en el qual aprèn.
- Determinar les nee que presenta l'alumne.
- Determinar les ACIs necessàries per donar resposta a les necessitats educatives que presenta l'alumne.
- Analitzar les repercussions que les adaptacions proposades per l'alumne puguin tenir en la programació d'aula o en el Projecte Educatiu.
- Reflexar les adaptacions per escrit.

2. Qui la fa?

- *Tutor/a*: és el responsable de coordinar el procés d'elaboració i seguiment de les adaptacions curriculars, així com també, de mantenir les entrevistes familiars.
- *Mestres*: són els responsables d'elaborar l'adaptació corresponent a l'àrea que imparteixen.
- *Equip de Suport*: té la responsabilitat de col·laborar en l'avaluació inicial, la programació dels objectius a treballar i el seguiment d'aquests. Però també, ha d'aportar les orientacions i estratègies educatives per donar resposta a les necessitats que vagin sorgint.
- *EOEP*: és l'encarregat de fer les valoracions psicopedagògiques dels alumnes que els equips educatius considerin necessàries, a més de col·laborar i orientar.

3. Duració de l'adaptació

La mateixa que la programació en que es troba inclosa. Servirà de referent a les programacions i al treball desenvolupat diàriament.

4. Elements

- a. Data d'elaboració del document i dades personals de l'alumne.
- b. Durada prevista del document i persones implicades en la realització de l'adaptació.

- c. Avaluació del nivell de desenvolupament.
- d. Estil d'aprenentatge.
- e. Avaluació del nivell de competència curricular per àrees.
- f. Horari i modalitats de reforç.
- g. Avaluació i criteris de promoció.
- h. Seguiment de l'adaptació curricular.
- i. Entrevistes familiars.

5. Documents relacionats

- PCC
- Programacions didàctiques
- PAT

6. Avaluació

1ª. Al començament del cicle:

- Revisió de l'ACI.
- Proposta de modificacions necessàries.

2ª. Seguiment durant l'any.

3ª. Trimestralment:

El/la tutor/a amb l'equip de suport farà l'avaluació de l'alumne i si cal es faran les modificacions adients.

4ª. Promoció:

El/la tutor/a escoltant a l'equip docent i a la família, decidirà si l'alumne promociona o no.

Documentació de l'expedient:

- Còpia de l'informe de l'EOEP.
- Còpia de l'ACI.
- Còpia dels informes d'avaluació anuals.

ADAPTACIONS CURRICULARS NO-SIGNIFICATIVES

1. Definició

Són ajustaments que no afecten al currículum prescrit per l'administració educativa. Qualsevol alumne pot necessitar, en un moment determinat de la seva escolaritat, uns ajustaments en la temporalització dels objectius, o introduir algun contingut o ampliar una sèrie d'activitats. Per tant, no es produeix l'eliminació d'objectius ni continguts curriculars.

2. Qui la fa?

Equip de Cicle: tots els/les mestres que li fan classe, coordinats pel tutor/a i vistes les mancances de l'alumne, es posen d'acord en els objectius a aconseguir i cadascú des de la seva àrea programa les activitats adaptades corresponents.

3. Duració de l'adaptació

La que consideri l'equip de cicle segons les necessitats detectades.

4. Elements

- Objectius mínims a aconseguir.
- Activitats.
- Recursos humans i materials.
- Criteris d'avaluació.
- Temporalització.

5. Documents relacionats

- PCC
- PAT
- Programacions didàctiques
- Programació diària

6. Avaluació

- El professorat pot modificar les tècniques i els instruments d'avaluació però ha de mantenir l'avaluació referida a les capacitats expressades en els objectius generals d'etapa.
- L'avaluació serà contínua tenint en compte els objectius proposats.
- Es recolliran les actuacions i/o suggeriments del curs en carpeta de grup especificant quins objectius s'han assolit.

Comunicació a les famílies

- S'informarà a les famílies d'aquells alumnes que tinguin adaptacions de qualsevol tipus, durant el primer trimestre i una vegada feta l'adaptació, de les actuacions més rellevants que es portaran a terme amb l'alumne, així com dels recursos humans que tindran contacte amb ell (presentació dels suports, logopeda,...)
- Al mateix temps seria interessant orientar-los sobre com ajudar al seu fill/a des de casa.
- Al butlletí de l'alumne constarà que té Adaptació significativa marcant la casella que així ho especifica o marcant la de RE (reforç educatiu) quan

sigui una adaptació no significativa i el pare, mare o tutor hagi firmat l'adaptació prèviament presentada.

D. PROGRAMA D'ASSESSORAMENT I AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA

L'assessorament i avaluació psicopedagògica de l'alumnat són les funcions principals de la psicopedagoga. Aquesta persona ve un dia per setmana al centre per tal d'atendre i donar resposta a totes les demandes i necessitats que van sorgint. A banda d'aquestes funcions la psicopedagoga ha d'assumir les següents:

a) En relació amb el professorat

- Establir un calendari de reunions de coordinació entre l'equip docent i l'equip de suport (aquest curs no s'ha fet però és interessant que es faci).
- Orientar i assessorar sobre la proposta curricular i l'elaboració de les adaptacions curriculars.
- Assessorar i orientar en relació a estratègies organitzatives i metodològiques.
- Orientar i facilitar la recerca i/o elaboració de materials curriculars adients per atendre la diversitat.
- Participar en l'avaluació i la promoció de l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Participar en la prevenció i detecció primerenca de problemes d'aprenentatge i/o socioeducatius i col·laborar en la programació i planificació d'adaptacions curriculars dirigides als alumnes que presentin els esmentats problemes.

b) En relació amb l'alumnat

- Realitzar l'avaluació psicopedagògica de l'alumnat per tal de determinar si presenten necessitats específiques de suport educatiu o altes capacitats intel·lectuals. Si escau, elaboració de l'informe i dictamen amb la proposta de la modalitat d'escolarització més adequada, i recomanació de recursos personals i/o materials segons el cas.

- Atendre l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu.
- Participar i col·laborar en la planificació i desenvolupament de diferents plans d'actuació dirigits als alumnes que presentin necessitats específiques de suport educatiu.

c) En relació amb el centre

- Col·laborar en l'elaboració del pla d'actuació anual i memòria conjuntament amb l'equip de suport del centre.
- Participar en les reunions d'assessorament setmanals amb els tutors.
- Complimentar les butlletes d'estat de l'alumnat que presenta NEE.
- Col·laborar en la formalització de les butlletes de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (lliurament al Servei d'Innovació).
- Coordinació amb l'equip directiu per tal de planificar, seguir i avaluar la tasca desenvolupada per tot l'equip de suport.
- Coordinar les actuacions del professorat que treballa amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Col·laborar amb l'equip directiu en l'elaboració de plans i/o projectes que en el seu moment acordi el centre a iniciativa pròpia i/o de l'administració educativa.
- Dins l'estructura organitzativa del centre, assessorar i col·laborar en l'establiment de criteris i procediments per a la determinació de l'alumnat sense dictamen que precisa mesures educatives de suport.
- Coordinar-se amb l'equip d'atenció primerenca, l'equip d'orientació educativa i psicopedagògica corresponent i el departament d'orientació dels IES per tal de facilitar el traspàs d'informació i garantir l'adequada escolarització dels alumnes amb NEE.
- Col·laborar i assessorar en l'establiment de mesures afavoridores de les relacions amb les institucions de la zona, especialment amb els serveis socials i sanitaris.
- Col·laborar amb altres equips de suport dels centres de la zona.
- Col·laborar en allò que dictaminen les instruccions d'absentisme escolar.

d) En relació amb les famílies

- Assessorar i col·laborar en la relació amb les famílies.

- Orientar en relació a les pautes d'actuació família-centre.
- Informar les famílies dels alumnes amb NESE de les actuacions que es duen a terme.

5. MODALITAT DEL REFORÇ I SUPORT EDUCATIU

a. Què entenem per suport?

Entenem que el suport significa:

- Treballar per aconseguir que **l'escola s'adapti a l'alumne** i doni resposta a les seves necessitats.
- Ajudar a dissenyar un **currículum** i una **metodologia** educativa que ajudi al professorat a incloure efectivament tots els alumnes.
- Fomentar el **treball col·laboratiu** i la **reflexió** sobre la pròpia feina de tot l'equip docent.
- Atendre la **necessitat de suport** dels alumnes, de les seves famílies i dels restants membres de l'equip educatiu, per donar-hi resposta adequada.
- Estar a disponibilitat de **l'alumnat**.

b. Modalitats de suport als alumnes:

Support indirecte: Són totes aquelles ajudes i orientacions que els professionals de l'equip de suport aporten als tutors o al claustre en relació a la seva tasca docent (pati, passadissos, excursions...). Com és el cas de: adaptacions de materials i d'activitats, previsió de recursos materials específics, recursos organitzatius i metodològics, suport i col·laboració amb el tutor en la seva relació amb les famílies, etc.

Support directe: És tot aquell suport que suposa una intervenció directe, per part de qualsevol professional del centre. Aquest té varies modalitats:

- **Support dins l'aula:** És el suport prioritari ja que és el més normalitzat. Els beneficis que comporta són que l'alumne es sent part integrant del

grup, on s'accepten les diferències de tots, i es promou la integració i la relació social de tots els membres.

- **Suport fora de l'aula:** Aquest suport només es realitzarà quan les necessitats de l'alumne siguin tant específiques que es diferenciïn totalment de la programació d'aula. Es podran treballar fora de l'aula continguts molt concrets com: un sistema alternatiu o augmentatiu de comunicació, un programa d'orientació i mobilitat, una rehabilitació física, etc, i en moments determinats de la jornada. Per fer-ho, s'haurà d'haver justificat a l'ACI. Aquest suport fora de l'aula es pot realitzar de forma individual o en petit grup.

La modalitat de suport i tipus de suport ha de ser el resultat d'una avaluació alumnat / context i per tant revisable en tots els seus aspectes. Hem de tenir present que no existeix un model únic de suport, és possible combinar amb flexibilitat diferents modalitats.

c. Criteris per a decidir la modalitat i els destinataris a rebre suport:

- ~ **Gravetat:** Prioritzarem alumnes amb afectacions greus i permanents.
- ~ **Funció preventiva:** Prioritzar el suport en etapes i cicles inicials per a realitzar una tasca preventiva.
- ~ **Entorn social:** Donar prioritat a alumnes amb un entorn social més hostil, ja que en aquest difícilment rebrà el suport requerit, previ intent, sense èxit, de col·laboració amb la família.
- ~ **Repercussions personals i socials:** Prioritzar l'atenció als alumnes que els seus problemes els poden repercutir en aspectes socials o de personalitat (autoconcepte...)
- ~ **Dificultats en aprenentatges bàsics i instrumentals:** Ja que són la base per a posteriors aprenentatges.
- ~ **Repercussió en l'actitud cap a l'aprenentatge:** Prioritzar l'actuació en aquells casos que es preveu un canvi d'actitud negatiu cap als aprenentatges (desmotivació, conflictes)

6. AVALUACIÓ DE L'APLICACIÓ DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

L'avaluació es realitzarà des de dos nivells diferenciats:

- Un primer nivell, que farà referència als resultats obtinguts per part de l'alumnat al qual atén aquest Pla.
- Un segon nivell d'avaluació que es centra en l'avaluació del propi Pla d'Atenció a la Diversitat. Amb l'objectiu de garantir una adequació del Pla a les necessitats i realitat del centre, i en cas necessari, realitzar les modificacions corresponents en relació a l'alumnat i als recursos humans i materials de cara al proper curs.

7. ANNEXES

8. BIBLIOGRAFIA